

อสมหารทวันทวสมาส

อสมหารทวันทวสมาส คือ นามนามตั้งแต่ ๒ ศัพท์ขึ้นไป ทำนย่อเข้าเป็นบทเดียวกัน เป็นพหุ
วจนะเท่านั้น ส่วนลิงค์ตามบทหลัง เช่น

จนุทิมมา จ สุริโย จ จนุทิมสุรียา

(อ.พระจันทร์ด้วย อ.พระอาทิตย์ด้วย ชื่อว่า จนุทิมสุรียา ๆ แปลว่า อ.พระจันทร์และพระอาทิตย์ ท.)

สมโณ จ พุราหุโมน จ สมณพุราหุมณา

(อ.สมณะด้วย อ.พราหมณ์ด้วย ชื่อว่า สมณพุราหุมณา ๆ แปลว่า อ.สมณะและพราหมณ์ ท.)

สารีปุตุโต จ โมคคัลลาโน จ สารีปุตุโตโมคคัลลانا

(อ.พระสารีบุตรด้วย อ.พระโมคคัลลานะด้วย ชื่อว่า สารี-ปุตุโตโมคคัลลانا ๆ แปลว่า อ.พระสารี
บุตรและพระโมคคัลลานะ ท.)

พุราหุโมน จ คหปติโก จ พุราหุมณคหปติกา

(อ.พราหมณ์ด้วย อ.คหบดีด้วย ชื่อว่า พุราหุมณคหปติกา ๆ แปลว่า อ.พราหมณ์และคหบดี ท.)

ขตติโย จ พุราหุโมน จ ขตติยพุราหุมณา

(อ.กษัตริย์ด้วย อ.พราหมณ์ด้วย ชื่อว่า ขตติยพุราหุมณา ๆ แปลว่า อ.กษัตริย์และพราหมณ์ ท.)

มาตา จ ปิตา จ มาตาปิตโร

(อ.มารดาด้วย อ.บิดาด้วย ชื่อว่า มาตาปิตโร ๆ แปลว่า อ.มารดาและบิดา ท.)

นิคมา จ ชนปทา จ นิคมชนปทา

(อ.นิคม ท.ด้วย อ.ชนบท ท.ด้วย ชื่อว่า นิคมชนปทา ๆ แปลว่า อ.นิคมและชนบท ท.)

เทโว จ มนุสฺโส จ เทวมนุสฺสา

(อ.เทวดาด้วย อ.มนุษย์ด้วย ชื่อว่า เทวมนุสฺสา ๆ แปลว่า อ.เทวดาและมนุษย์ ท.)

เอกเสสสมาส ๒ อย่าง

เอกเสสสมาส คือ ทวินทวสมาสนั่นเอง แต่หลาย ๆ ศัพท์ย่อเข้ากันแล้ว ท่านลบทิ้งเหลือแต่ศัพท์หน้า หรือศัพท์หลังเพียงศัพท์เดียว มี ๒ อย่าง คือ

๑. ปุพเพกเสส ลบศัพท์หลัง เหลือศัพท์หน้า
เช่น สารีปุตโต จ โมคคัลลานโ จ สารีปุตตา (อ.พระสารีบุตรด้วย อ.พระโมคคัลลานะด้วย ชื่อว่า สารีปุตตา ๆ แปลว่า อ.พระสารีบุตรและพระโมคคัลลานะ ท.)
๒. ปเรกเสส ลบศัพท์หน้า เหลือศัพท์หลัง เช่น มาตา จ ปิตา จ ปิตโร (อ.มารดาด้วย อ.บิดาด้วย ชื่อว่า ปิตโร ๆ แปลว่า อ.มารดาและบิดา ท.)
พึงสังเกตว่า บทสำเร็จ ต้องเป็นพหูพจน์เสมอ

แบบฝึกหัดท้ายบท

จงวิเคราะห์บทสมาสต่อไปนี้

๑. อคฺคิฐฺมา (อ.ไฟและควัน ท.)
๒. ธาตุลึงฺคานี (อ.ธาตุและลิงค์ ท.)
๓. อตุถมฺมา (อ.อรรถและธรรม ท.)
๔. สหฺตฺตฺตา (อ.ศัพท์และอรรถ ท.)
๕. ชายปติกา (อ.เมียและผัว ท.)